

VALSTYBĖS ATASKAITŲ AUDITAS

Danguolė Krištopavičienė
6-ojo audito departamento direktoriaus pavaduotoja
2011.10.25

Valstybės kontrolės teikiamos išvados

- Išvada dėl valstybės biudžeto vykdymo
- Išvada dėl valstybės skolos, suteiktų paskolų iš valstybės vardu pasiskolintų lėšų ir suteiktų valstybės garantijų ataskaitų
- Išvada dėl valstybei nuosavybės teise priklausančio turto ataskaitos
- Išvada dėl Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projekto

Išvada dėl valstybės biudžeto vykdymo

Įpareigojimas atlikti auditą

- Pateikti išvadą įpareigoja LR Konstitucija ir VK įstatymas:
 - prižiūrėti, ar teisėtai ir efektyviai valdomas ir naudojamas valstybės turtas ir kaip vykdomas valstybės biudžetas;
 - prievolė Valstybės kontrolieriui teikti Seimui išvadą apie metinę biudžeto įvykdymo apyskaitą.
- Valstybės kontrolierius turi pateikti Seimo Pirmininkui išvadą ne vėliau kaip per 6 mėnesius po to, kai Vyriausybė valstybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinį pateikė Seimo Pirmininkui.

Išvados rengimo tikslai

- Suteikti Seimui informaciją, reikalingą ataskaitų tvirtinimui
- Atskleisti valstybės finansų valdymo problemas
- Skatinti pateikiamos informacijos apie valstybės biudžeto asignavimų panaudojimą viešumą ir skaidrumą
- Padėti tobulinti valstybės biudžeto apskaitos sistemą
- Padėti stiprinti viešojo administravimo subjektų atskaitingumą piliečiams

Valstybės biudžeto vykdymo ataskaitų rengimo schema

Į valstybės biudžetą gautų pajamų ataskaitos

Asignavimų valdytojų biudžeto programų sąmatų įvykdymo ataskaitos

Finansų ministerijos apskaitos registrai

Finansų ministerija

Valstybės biudžeto įvykdymo ataskaitų rinkinys

Ataskaitų rinkinį sudaro

- Valstybės biudžeto vykdymo ataskaitos (pajamų, panaudotų asignavimų, Vyriausybės rezervo panaudojimo, valstybės investicijų)
- Valstybės pinigų fondų (Privatizavimo ir Rezervinio (stabilizavimo)) ataskaitos
- Kitos kartu teikiamos ataskaitos
- Aiškinamasis raštas, kuriame pateikiama valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų straipsnius, paaiškinanti, informacija, kuri nepateikta patvirtintose ataskaitų formose
- Aiškinamojo rašto priedai

Ataskaitų rinkinio pateikimas

- Ataskaitų rinkinį už praėjusius metus Finansų ministerija Vyriausybei pateikia iki kovo 15 d.
- Vyriausybė išnagrinėja ataskaitų rinkinį, priima atitinkamus sprendimus ir iki kovo 31 d. pateikia Seimui tvirtinti.

Audito organizavimo procesas

20xx sausis– kovas: Audito planavima s

- Teisinio reguliavimo, Proceso organizavimo pokyčių analizė
- Rizikų identifikavimas
- Rekomendacijų įgyvendinimo būklės apžvalga

20xx kovas– rugpjūtis: Audito procedūros Ataskaitos projekto rengimas

- Savarankiškos audito procedūros
- Finansinių ir veiklos auditų rezultatų apibendrinimas
- Raštų/informacijos pateikimas Finansų ministerijai ir/ ar kitiems subjektams
- Išvados ir ataskaitos projekto parengimas

20xx Rugsėjis Ataskaitos projekto derinimas Ataskaitos ir išvados rengimas

- Išvados ir Ataskaitos projekto svarstymas VK Taryboje
- Ataskaitos projekto pateikimas subjektui
- Subjekto pastabų vertinimas,
- Išvados ir ataskaitos parengimas

Valstybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio audito metu vertinama (1)

- Ar ataskaitos parengtos pagal teisės aktų reikalavimus
- Ar ataskaitose nėra iškraipymų lyginant su valstybės biudžeto asignavimų valdytojų pateiktomis sąmatų įvykdymo ataskaitomis ir kitais duomenimis, iš kurių jos sudarytos
- Ar valstybės biudžetas buvo vykdomas vadovaujantis teisės aktais, reguliuojančiais valstybės biudžeto lėšų naudojimą

Valstybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio audito metu vertinama (2)

- Kaip buvo vykdomos valstybės biudžeto pajamų surinkimo užduotys
- Kaip buvo vykdomas asignavimų perdavimas asignavimų valdytojams
- Kiti klausimai, įtraukti į audito programą, siekiant audito tikslų

Valstybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio audito metu atliekamas VK atliktų auditų apibendrinimas

- Atitinkamų metų finansinių (teisėtumo) auditų pagal valdymo sritis ir asignavimų valdytojus
- Veiklos auditų, kurie susiję su valstybės biudžeto pajamų surinkimo ir valstybės biudžeto lėšų naudojimo vertinimu
- Auditų apie Europos Sąjungos struktūrinės paramos panaudojimą
- Informacinių sistemų bendrosios kontrolės vertinimų

Išvada dėl valstybės biudžeto projekto

Įpareigojimas atlikti auditą

- Seimo statuto 173 str. 1 d.: Valstybės kontrolierius Seimo Biudžeto ir finansų komitetui ir Audito komitetui pateikia išvadą dėl valstybės biudžeto projekto.

Lietuvos Respublikos
nacionalinio biudžeto
struktūra

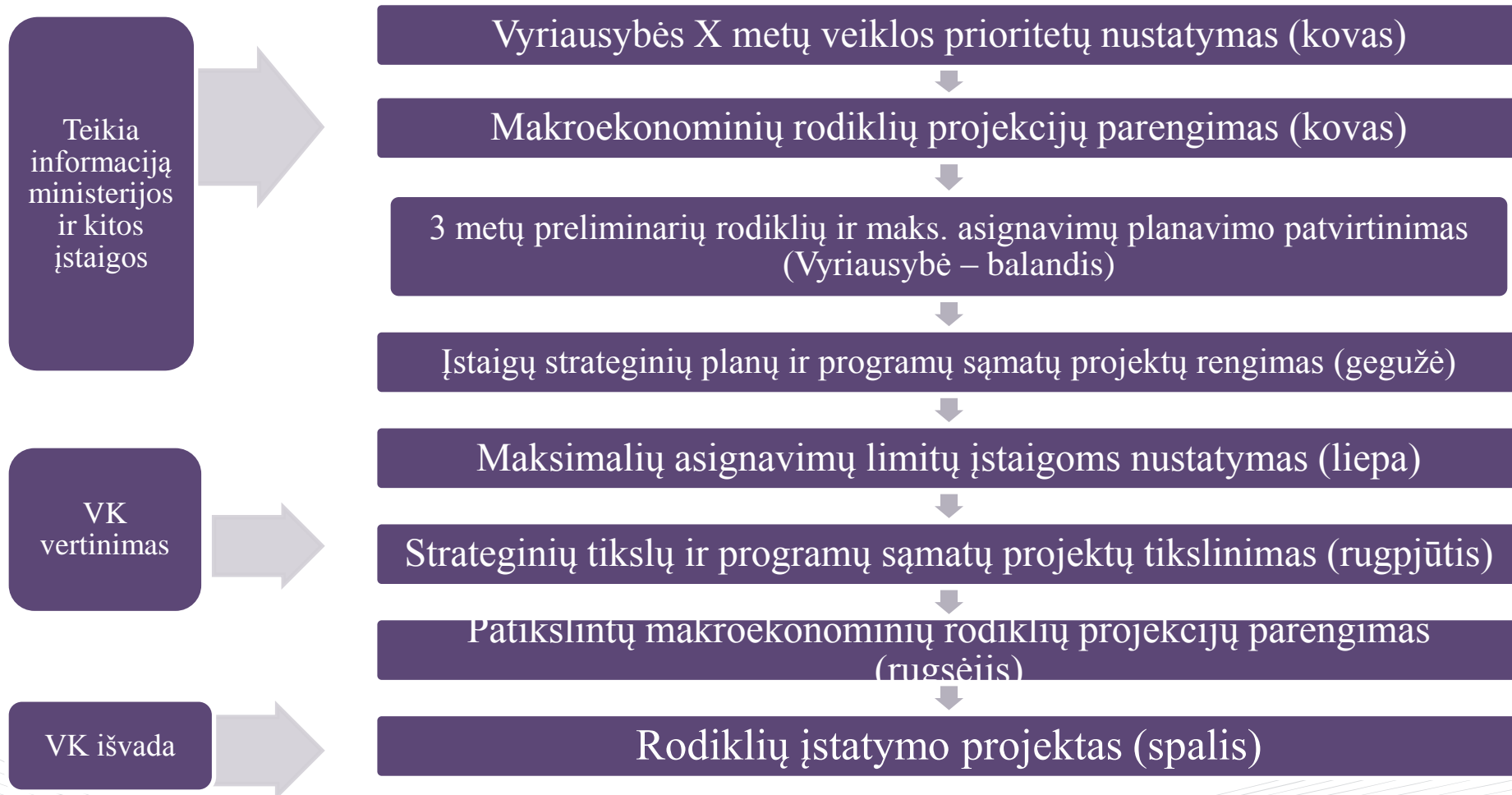
Valstybės biudžetas
(tvirtina Seimas)

Savivaldybių
biudžetai
(tvirtina savivaldybių
tarybos)

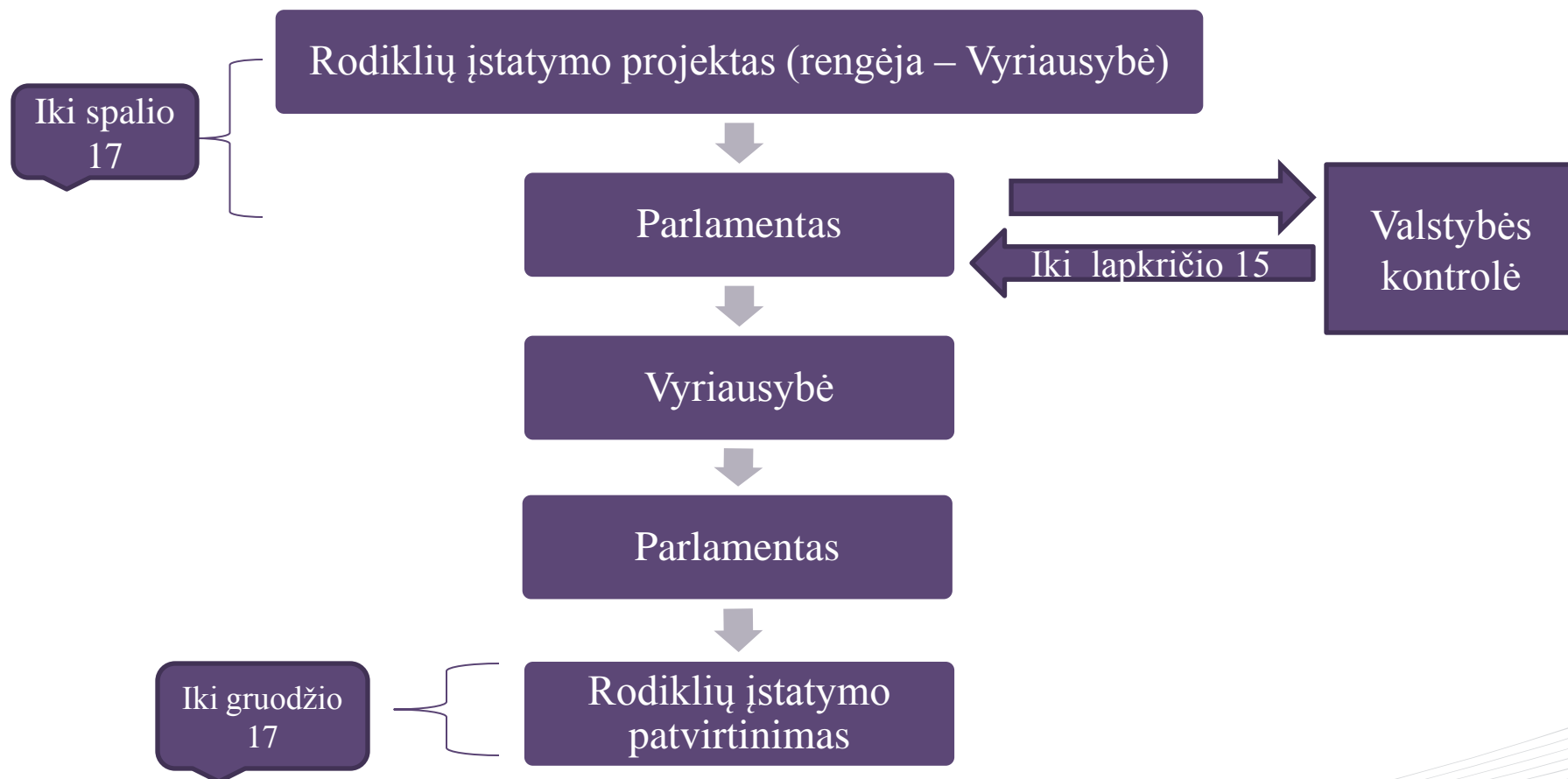
Valstybės biudžetas rengiamas remiantis

- Vyriausybės programa ir strateginiais tikslais (prioritetais)
- Valstybės ilgalaikės raidos strategija, strateginio planavimo principais
- Šalies ūkio plėtros makroekonominėmis prognozėmis
- Ministerijų ir Vyriausybės įstaigų strateginiais veiklos planais
- Vyriausybės patvirtintais nacionalinio biudžeto prognozuojamais pagrindiniais rodikliais
- Valstybės biudžeto asignavimų valdytojų pateiktomis programomis, programų sąmatų projektais

Biudžeto sudarymo etapai

Rodiklių įstatymo projekto teikimo ir nagrinėjimo etapai

Audito tikslai

- Suteikti Seimui informaciją, reikalingą svarstant Biudžeto projektą
- Padėti tobulinti Biudžeto projekto sudarymą
- Padėti stiprinti viešojo administravimo subjektų atskaitingumą piliečiams, skatinti pateikiamos informacijos apie valstybės biudžeto pajamų prognozavimą ir planuojamą asignavimų panaudojimą viešumą ir skaidrumą
- Padėti atskleisti potencialias valstybės finansų valdymo problemas ir laiku jas spręsti, skatinti į rezultatus ir visuomenės poreikius orientuotą viešųjų finansų valdymą

Audito apribojimai

- Laikas tarp biudžeto projekto gavimo iš Seimo ir išvados pateikimo yra per trumpas, kad būtų galima įvertinti visą reikšmingą informaciją, pateiktą biudžeto projekte. Atsižvelgdami į tai, išvadose teikiame pastabas tik dėl pasirinktų biudžeto projekto aspektų.
- Audito metu nevertiname prielaidų (pvz. makroekonominių rodiklių) prognozavimo teisingumo, kuriais remiantis parengtas biudžeto projektas.
- Nevertiname biudžeto projekto aspektų, kurie priklauso politinio apsisprendimo sričiai.

Biudžeto projektas vertinamas pagal šiuos pagrindinius vertinimo kriterijus:

- ar jis parengtas pagal teisės aktų reikalavimus
- ar prognozuojant valstybės biudžeto pajamas pakankamai įvertinti veiksniai, turintys įtakos jų dydžiui
- ar asignavimai suplanuoti vadovaujantis teisės aktų reikalavimais
- ar skolinimosi poreikis yra pagrįstas
- ar Seimui ir Valstybės kontrolei pateikta išsami informacija apie Biudžeto projektą (atskleisti veiksniai, turintys įtakos valstybės biudžeto pajamų ir asignavimų dydžiams, pajamų prognozavimo metodai, pateikta papildoma informacija, nurodyti galimi rizikos veiksniai ir kt.)
- ar asignavimų valdytojų strateginio planavimo procesas yra tinkamai organizuotas

Pagrindinės vertinimo sritys

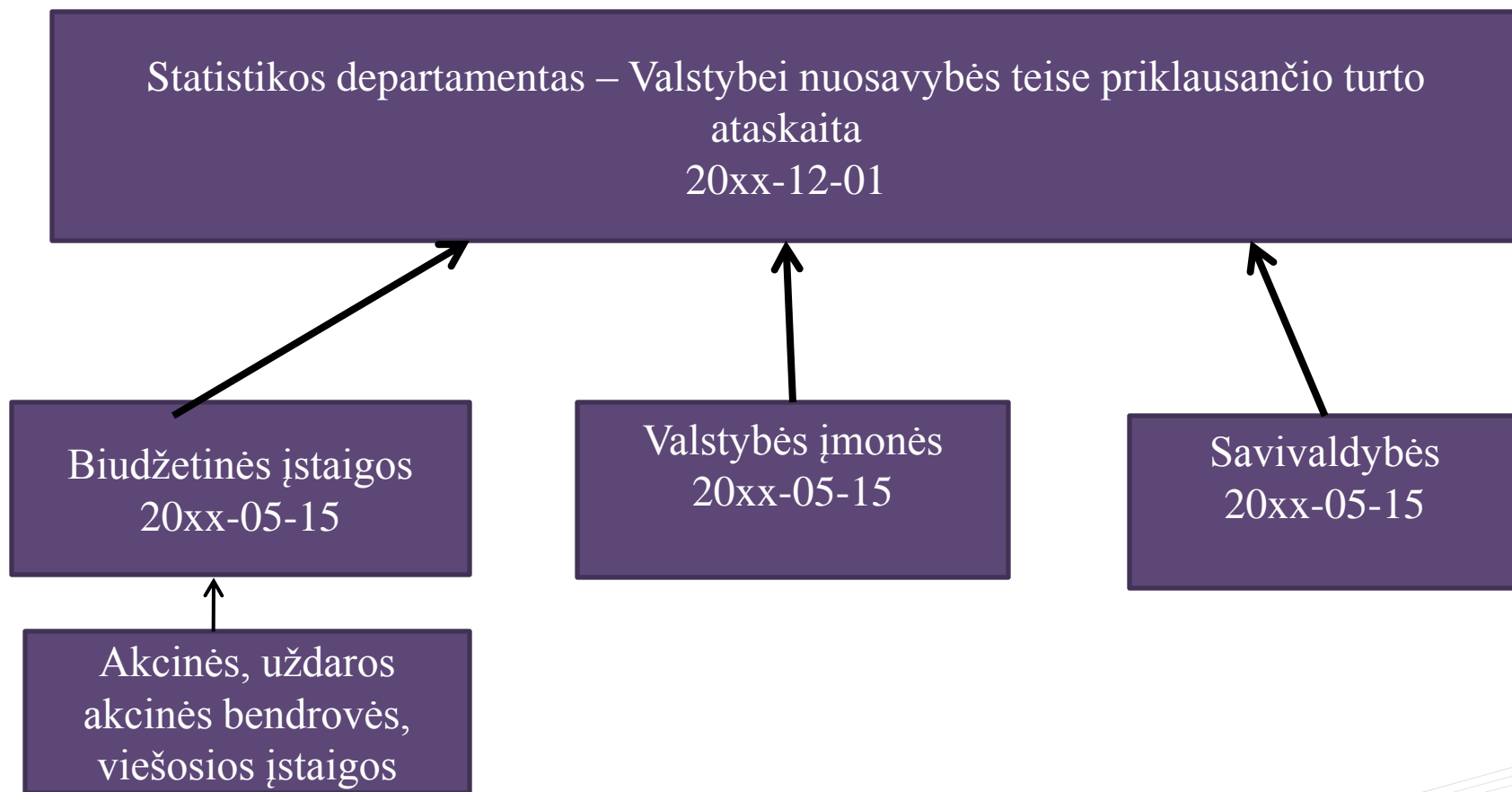
- Biudžeto projekte pateiktų rodiklių ir kartu su projektu teikiamų dokumentų atitiktis BSI ir kitiems teisės aktams
- pajamų prognozavimas (daugiausia iš pagrindinių mokesčių)
- pagrindinių makroekonominių rodiklių pokyčiai
- prognozavimo procesas ir duomenų, naudojamų prognozavimui, patikimumas
- veiksniai, turintys įtakos mokesčių pajamų prognozei
- asignavimų skolos valstybės vardu valdymo išlaidoms planavimas ir skolinimosi poreikis
- kelerių metų asignavimų tendencijos ir einamųjų metų planuotų išlaidų faktinis vykdymas
- faktiškai prisiimti skoliniai įsipareigojimai ir planuojamas skolinimosi poreikis
- asignavimų planavimas (pagrįstumas, teisėtumas)
- kiti valstybės biudžeto planavimo procesai: asignavimų valdytojų ir programų skaičiaus tendencijos, strateginis planavimas ir kt.
- valstybės pinigų fondų lėšų sąmatų projektų analizė
- ankstesnių Valstybės kontrolės rekomendacijų įgyvendinimo apžvalga

Išvados dėl valstybei nuosavybės teise priklausančio turto ataskaitos ir dėl skolos ataskaitų

Įpareigojimas pateikti išvadas

- Dėl turto - VK įstatymas ir Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymas
- Dėl skolos – VK įstatymas ir Valstybės skolos įstatymas

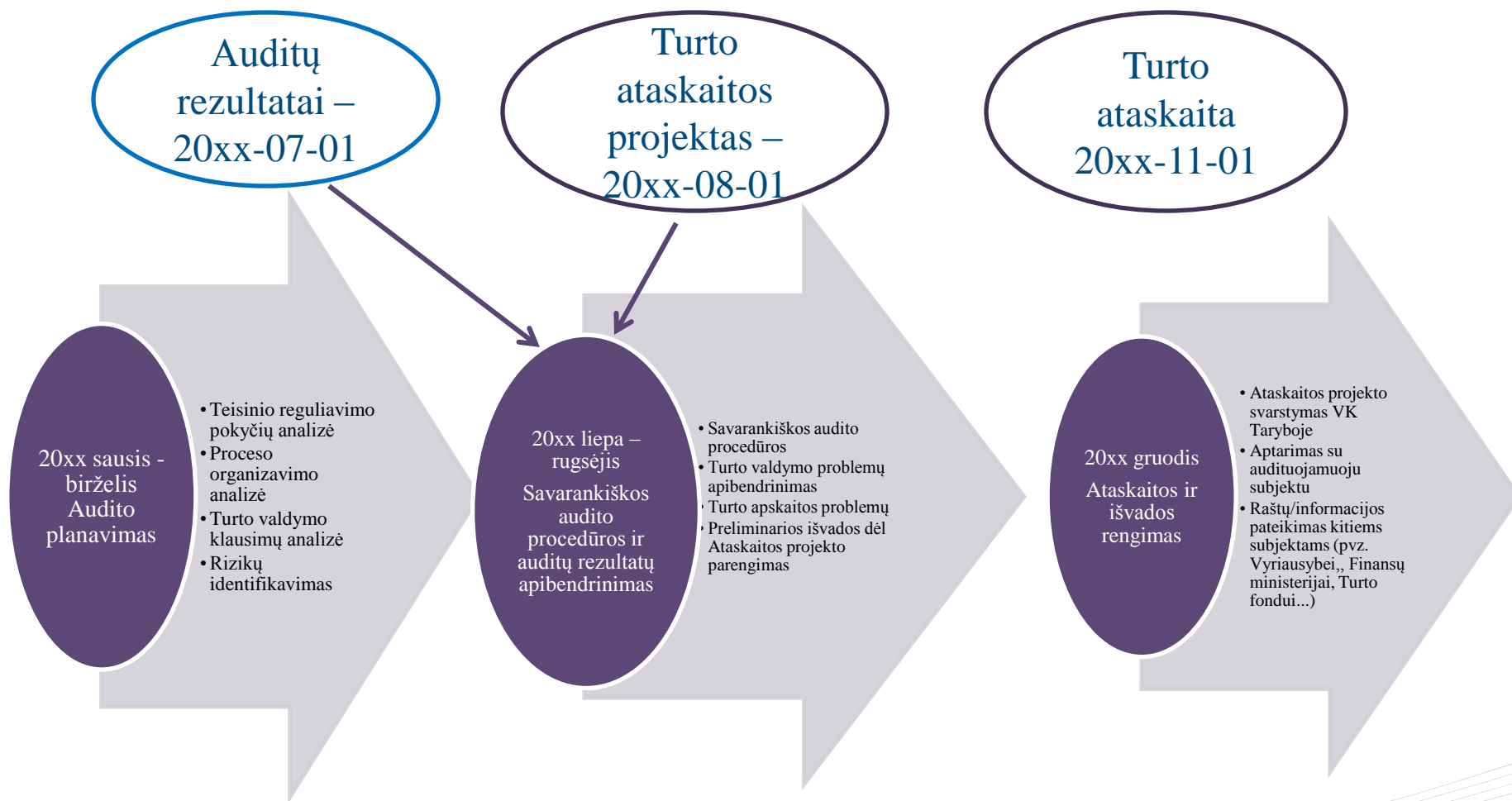
Turto ataskaitos rengimas

Tikslai rengiant išvadą dėl turto

- Pareikšti nepriklausomą nuomonę apie Ataskaitą – ar ji visais reikšmingais atžvilgiais parengta pagal Lietuvos Respublikos teisės aktų reikalavimus, reglamentuojančius turto apskaitą ir Ataskaitos sudarymą.
- Atskleisti valstybės turto apskaitos, valdymo, naudojimo ir disponavimo juo problemas ir pateikti siūlymus, kaip jas spręsti.

Audito organizavimo procesas

Tikslai rengiant išvadą dėl skolos ataskaitų

- Ar Valstybės skolos ataskaitos visais reikšmingais atžvilgiais parengtos pagal teisės aktų reikalavimus, reglamentuojančius jų sudarymą, jose nėra reikšmingų iškreipimų, lyginant su Finansų ministerijos tvarkomais duomenimis, iš kurių jos sudarytos
- Valstybės vardu buvo skolinamasi laikantis Valstybės skolos įstatymo ir kitų teisės aktų

Skolos audito metu vertinama

- Valstybės skolos ataskaitų atitiktį teisės aktų reikalavimams ir jų duomenų patikimumą
- Valstybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio aiškinamajame rašte pateiktų duomenų, susijusių su valstybės skola, atskleidimą
- Vyriausybės ir savivaldybių skolinimosi limitų laikymąsi
- Skolos valstybės vardu ir valstybės piniginių išteklių valdymą
- Valstybės skolos, skolinių įsipareigojimų valstybei ir susijusių rodiklių dinamiką
- Seimo ir Valstybės kontrolės siūlymų įgyvendinimą

Ačiū!